

РОЗРОБКА БАЗОВИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Правдюк Н. Л., Плахтій Т. Ф.

1. Вступ

Для формування єдиного бачення подальшого якісного розвитку облікової системи підприємства в умовах розвитку національної облікової субкультури необхідним є застосування сучасних підходів до побудови системи якості, що дозволить використати існуючі напрацювання в даній сфері та забезпечити формування інформаційної системи, що генеруватиме якісну облікову інформацію. Підвищення якості облікової інформації, що використовується при прийнятті управлінських рішень, дозволяє одержати додатковий економічний ефект та в цілому прискорить темпи розвитку національної економіки.

Окрім цього, ще одним із факторів, що визначає необхідність проведення досліджень в сфері підвищення якості облікової інформації, є мінливість системи підприємства під дією внутрішніх та зовнішніх впливів, що виступає предметом бухгалтерського обліку. В контексті адаптації облікової системи до таких змін, і враховуючи те, що остання призначена для здійснення складних за структурою процесів перетворення облікових даних за допомогою наявного інструментарію (8-ми класичних елементів методу обліку), має бути удосконалена методика оцінки якості облікової інформації у відповідності до змін функціонування об'єкта управління та системи її інформаційного забезпечення.

2. Об'єкт дослідження та його технологічний аудит

З метою підвищення ефективності управлінських рішень, що приймаються користувачами на основі облікової інформації, остання має відповідати встановленому рівню якості. Об'єктом дослідження є якість облікової інформації, як категорія бухгалтерського обліку, яка перебуває на початковій стадії свого розвитку та потребує удосконалення. Звернення до категорії якості облікової інформації пов'язане із широким застосуванням якісного підходу в управлінні економічними системами [1] та поступовим проникненням в систему міжнародного регулювання бухгалтерського обліку [2]. Саме тому слід сформулювати і обґрунтувати теоретичні засади якості облікової інформації, що мають використовуватись як при розробці національної облікової системи, так і систем бухгалтерського обліку на конкретних підприємствах України.

3. Мета і задачі дослідження

Метою дослідження є виокремлення та обґрунтування базових теоретичних засад якості облікової інформації. Для досягнення поставленої мети дослідження визначено такі наукові завдання:

- 1) ідентифікувати структурні елементи теоретичних засад якості облікової інформації;
- 2) визначити і обґрунтувати базові теоретичні конструкції парадигми якос-

ті облікової інформації та встановити взаємозв'язок між ними;

3) виділити основні елементи парадигми якості облікової інформації на основі застосування підходу Т.С. Куна.

4. Дослідження існуючих рішень проблеми

Проблемам застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку приділяють увагу вітчизняні та зарубіжні дослідники. В роботі [3] обґрунтовано необхідність розвитку теоретичних засад бухгалтерського обліку на основі застосування якісного підходу. Питання сутності, методики, оцінки та причин необхідності забезпечення якості облікової інформації досліджувались у працях [4–6]. Філософські аспекти застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку висвітлено в праці [7]. В працях [8–10] розглядаються питання якості прибутку та обґрунтовано шляхи підвищення його рівня. Порядок застосування парадигмального методу дослідження динаміки наукових знань присвячена праця [11]. Концептуальні засади формування якості облікової інформації розкриті в роботах [2, 12, 13]. Структурні елементи сучасної парадигми менеджменту якості висвітлено в праці [1]. Проте, комплексні пропозиції з розробки базових теоретичних засад якості облікової інформації на основі застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку відсутні, що вимагає проведення досліджень в даному напрямі.

5. Методи досліджень

Для вирішення поставлених завдань було використано наступні методи: аналізу та синтезу, системний підхід, якісний підхід, математичного моделювання, парадигмальний метод Т.С. Куна.

6. Результати досліджень

Облік як наука, що досліджує закономірності інформаційного відображення господарської діяльності підприємства за допомогою використання облікового інструментарію, має розвиватись в напрямі підвищення рівня якості облікових систем, що, зазвичай, стосується проблеми підвищення якості облікової інформації. Як наслідок, на сьогодні окремі вчені [3], відмічають, що основною метою бухгалтерського обліку є надання якісної інформації зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття обґрунтованих економічних рішень.

При формуванні будь-якої системи наукових знань, зокрема, щодо якості облікової інформації, передусім мають бути виділені її фундаментальні засади, за допомогою яких відбувається фіксація найбільш істотних властивостей та відносин господарської діяльності підприємства. Розробка сукупності взаємопов'язаних законів і категорій для роз'яснення особливостей функціонування такої системи наукових знань свідчить про появу концепцій та теорій, що є передумовою формування наукової парадигми.

Питання якості облікової інформації, у порівнянні із іншими нагальними проблемами розвитку облікової системи підприємства, не зважаючи на його актуальність починаючи із появи бухгалтерського обліку як окремої галузі наукових знань (кінець XV-го століття) і до наших днів, є недостатньо вивченим. Дослідження, що існують в даній сфері, не призвели до формування повноцінної

парадигми, яка б слугувала зразковим результатом і засобом обмеження розвитку окремих теорій та концепцій, що суперечать її базовим положенням.

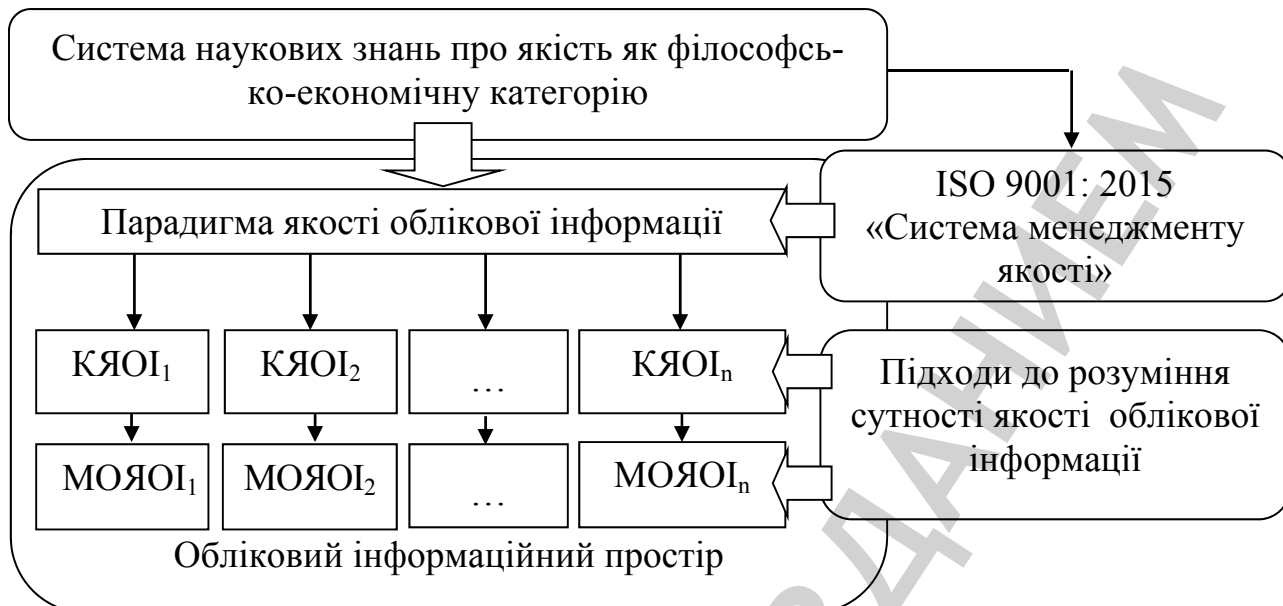
Однією із основних причин такої ситуації є існування значної кількості елементів облікової системи, стосовно яких може застосовуватись якісний підхід та недосконалість підходів щодо їх оцінки та інтерпретації її результатів суб'єктами, що відповідальні за процес управління якістю на підприємстві. Зокрема, у 1982 р., один із перших дослідників в сфері бухгалтерського обліку, який звернув увагу на проблему якості облікової інформації, відмічав, що якість є важливим атрибутом бухгалтерської інформації, проте, її неможливо досить легко виміряти, і в цілому вона не зовсім узгоджується із характеристиками фірми [10]. Відповідно, автор окреслив коло проблем в сфері якості облікової інформації, що потребує вирішення і в наші дні: розробка теоретичних засад якості облікової інформації; пошук дієвих інструментів її вимірювання; визначення місця теорії якості облікової інформації в системі бухгалтерських наукових знань.

Враховуючи недостатнє вирішення вищенаведеної проблематики в умовах сьогодення особливої уваги потребує аналіз теоретичних аспектів якості облікової інформації із урахуванням існуючих провідних напрацювань в даній сфері та враховуючи традиції наукових досліджень національної облікової школи.

На сьогодні основною ціллю розвитку бухгалтерського обліку як науки є необхідність формування ідеальної облікової системи, що забезпечуватиме генерування інформаційного продукту належної якості [7]. Розробка ідеальної системи обліку сприятиме підсиленню статусу бухгалтерського обліку в суспільстві як соціально-економічного інституту, що сприятиме підвищенню ефективності управління національною економікою та окремими підприємствами.

Виходячи із даного підходу ідеалізація передбачає необхідність пошуку найбільш ефективних шляхів проектування та побудови облікової системи, які б могли використовуватись як зразок при реалізації даних процесів на підприємстві та підвищували ефективність наукового аналізу процесу функціонування облікової системи з метою удосконалення чинної бухгалтерської практики.

Для побудови дієвої системи управління якістю облікової інформації слід сформулювати її базові теоретичні засади, розмежувати між собою наявні різні види теоретичних конструктів (концепцій, моделей, теорій тощо) та сформулювати загальну систему теоретичних знань в даній сфері. У складі базових теоретичних засад якості облікової інформації запропоновано виділяти два основні рівні – парадигмальний та концептуальний (рис. 1).

Примітки:

КЯОІ – концепція якості облікової інформації;

МОЯОІ – методика оцінки якості облікової інформації.

Рис. 1. Теоретичні засади якості облікової інформації
(Джерело: авторська розробка)

Сукупність теоретичних засад якості облікової інформації парадигмального та концептуального рівня (рис. 1) складають обліковий інформаційний простір, що є основою для побудови системи наукових знань в сфері якості облікової інформації.

Парадигмальний рівень. В основі будь-якої системи наукових знань лежить парадигма, яку Т.С. Кун визначає як дисциплінарну матрицю, що складається з чотирьох основних елементів (символічні генералізації (узагальнення), метафізичні припущення, цінності, зразкові дослідницькі результати), які формують одночасно єдність і функцію [11]. Тобто це певна система загальноприйнятих теоретичних і методологічних установок та понять, яких дотримуються науковці однієї сфери наукових досліджень. Складові даної парадигми вважаються науковими орієнтирами та обмеженнями, які повинні бути враховані при здійсненні наукових досліджень в сфері якості облікової інформації.

На сьогодні можна констатувати відсутність сформованої парадигми якості облікової інформації, що свідчить про недостатній рівень теоретичних досліджень в даній сфері та зумовлює необхідність проведення наукових пошуків. На формування такої парадигми здійснює вплив рівень розвитку системи наукових знань про якість як філософсько-економічну категорію, тобто про розвиток сучасної парадигми менеджменту якості. Зміна підходів вчених до розуміння сутності якості та методології її управління і оцінки призводить до зміни парадигм. Це означає, що наявні у фахівців з управління якістю уявлення про змістовне наповнення і порядок здійснення даного процесу перестають відповідати дійсності, що стає на заваді прогресивного розвитку окремого бізнес-процесу або підприємства в цілому.

На нашу думку, чинна парадигма якості, що здійснює визначальний вплив

на формування парадигми якості облікової інформації, розкрита в стандарті ISO 9001: 2015 «Система менеджменту якості», що побудована на базі Європейських директив, і де визначені єдині стандарти для структури систем управління. Реалізована в даному стандарті система менеджменту якості, в розробці якої брали участь представники 95 країн світу, є прикладом побудови ідеальної моделі або ідеології управління організацією, в якій відповідне місце посідає облікова система підприємства. Дану позицію також підтверджує те, що в окремих навчальних закладах (наприклад, [1]) викладається дисципліна з назвою «Сучасна парадигма менеджменту якості», в основу якої покладена система стандартів ISO 9001.

Виходячи із положень стандарту ISO 9001:2015 «Система менеджменту якості» можна виділити і обґрунтувати наступні складові парадигми якості облікової інформації (табл. 1).

Таблиця 1

Базові теоретичні конструкції парадигми якості облікової інформації

Назва конструкції	Характеристика
Об'єкт	Облікова інформація
Якість облікової інформації	Ступінь, з яким сукупність притаманних характеристик облікової інформації відповідає вимогам її користувачів
Характеристика якості облікової інформації	Відмінна особливість облікової інформації, що може бути притаманною або присвоєною, якісною або кількісною
Вимога користувача	Встановлено потреба або очікування, яке, зазвичай передбачається (є специфічною або загальноприйнятою практикою для підприємства) чи є обов'язковим

Взаємозв'язок між виділеними базовими теоретичними конструкціями парадигми якості облікової інформації наведено на рис. 2.

Рис. 2. Взаємозв'язок між базовими теоретичними конструкціями парадигми якості облікової інформації
(Джерело: авторська розробка)

Наведений взаємозв'язок показує, що якість облікової інформації є ступенем відповідності характеристик облікової інформації, над якою здійснюється дія суб'єктом ведення і організації обліку з метою задоволення потреб або очікувань користувачів встановленим вимогам. Якісний рівень облікової інформації визначається на основі порівняння встановлених до неї вимог характеристикам, одержаним в результаті виконання відповідними суб'єктами дій. Під діями, які здійснюються суб'єктами ведення обліку, розуміється сукупність облікових процедур, які виконуються з метою складання бухгалтерської звітності та що забезпечують реалізацію основних функцій і завдань бухгалтерського обліку за допомогою класичного методологічного інструментарію (8 елементів бухгалтерського обліку). Під діями, які здійснюються суб'єктами організації обліку, розуміється сукупність робіт і способів їх виконання з метою побудови системи обробки облікової інформації та її представлення зацікавленим користувачам.

Вимоги, у відповідності до яких визначається якісний рівень облікової інформації, встановлюються національним та міжнародними обліковими регуляторами. Згідно п. 2 ст. 6 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності [12]. Відповідно, Міністерство фінансів України є національним обліковим регулятором, від дій якого залежить як формування підходу до розуміння сутності якості облікової інформації в межах національного облікового середовища, так і порядок визначення якісного рівня облікової інформації. Окрім цього, на два дані показники (розуміння сутності якості облікової ін-

формації та порядку її визначення) також впливає діяльність Ради з МСФЗ (International Accounting Standards Board), члени якої відповідають за розробку і публікацію МСФЗ та інтерпретацій до них. Це визначається тим, що починаючи зі звітних періодів 2012 року для окремих вітчизняних підприємств виникла необхідність складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності за МСФЗ, що визначається в залежності від виду підприємства та виду господарської діяльності, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України, або що може відбуватись за власним бажанням.

До складу міжнародних регуляторів, вплив яких на обліковий законотворчий процес в Україні відбувається опосередковано, також слід відносити Європейський Парламент та Раду Європейського Союзу, якими була розроблена і опублікована Директива 2013/34/ЄС «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств». У зв'язку із необхідністю наближення вітчизняного законодавства до європейського, у відповідності до Угоди про асоціацію з ЄС, виникла потреба впровадження положень Директиви 2013/34/ЄС в систему національного облікового законодавства, що також підтверджується одним із розпоряджень Кабінету Міністрів України [13]. Відповідно, розроблені Європейським Парламентом та Радою Європейського Союзу норми регламентації здійснення облікового процесу на підприємствах також визначають набір вимог, які мають враховуватись при визначенні якості облікової інформації.

Окрім впливу міжнародного та національного рівня регулювання облікової системи, якість облікової інформації також залежить від діяльності професійних бухгалтерських організацій та від діяльності суб'єкта ведення та організації обліку на рівні підприємства, які як забезпечують дотримання встановлених регуляторами вимог, так і самі можуть формулювати систему внутрішніх стандартів і вимог, спрямованих на забезпечення якості облікової інформації в межах чинних міжнародних та національних облікових норм.

Виходячи із вищенаведеного можна визначити, що застосування якісного підходу може здійснюватись на різних рівнях облікової системи і може регулюватись за допомогою різних інструментів (табл. 2).

Таблиця 2

Рівні застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку та засоби регулювання якості

<i>Рівні регулювання</i>	<i>Засоби регулювання</i>
Національна система бухгалтерського обліку	Концептуальна основа або законодавчі акти (принципи, якісні характеристики)
Професійні бухгалтерські організації	Кодекс професійної етики
Підприємство	Внутрішня стандартизація обліку, Наказ про облікову політику

(Джерело: авторська розробка)

В процесі регулювання якості інформації, що генерується обліковою системою, беруть участь держава, професійні бухгалтерські організації та суб'єкти, відповідальні за організацію та ведення бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві (керівник, головний бухгалтер, аудитор тощо). Таким чином, для одержання якісного облікового інформаційного продукту, який відповідатиме запитам користувачів, необхідним є застосування комплексного підходу, що передбачає розробку механізмів формування якісної бухгалтерської звітності як на рівні національної системи обліку, так і на рівні конкретного підприємства шляхом забезпечення раціональної організації роботи облікового апарату.

Основним споживачем якісної облікової інформації є користувачі, які прагнуть бути впевненими в здатності регуляторів та суб'єктів ведення та організації обліку забезпечувати постачання облікової інформації із належним рівнем якості. Вони беруть безпосередню участь в діяльності національного та міжнародного регуляторів облікової системи, впливаючи на процес розробки змістовного наповнення та форми фінансової звітності шляхом включення представників організацій, які репрезентують різні види користувачів, до складу органів, що визначають політику регуляторів. Наприклад, до складу спостережної ради Фонду МСФЗ, яка забезпечує взаємодію між регуляторами ринків капіталу та обліковим регулятором, включені представники організацій, що представляють основні групи користувачів облікової інформації (Міжнародна організація комісій з цінних паперів; Комісія з цінних паперів та бірж; Базельський комітет з банківського нагляду тощо). До складу Методологічної ради з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України також включені представники основних груп користувачів облікової інформації, які працюють у відповідних установах та організаціях (Департамент структурної статистики та статистики фінансів підприємств Державної служби статистики України; Департамент аналізу, стратегії та розвитку законодавства Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку; Департамент бухгалтерського обліку Національного банку України; Асоціація українських експертів; Департамент методології, стандартів регулювання та нагляду за фінансовими установами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг тощо), які забезпечують необхідний взаємозв'язок між вимогами користувачів та національною системою облікового регулювання.

На основі обґрунтованих вище базових теоретичних конструкцій парадигми якості облікової інформації можна виділити основні її елементи із використанням підходу до розуміння сутності парадигми, запропонованого Т.С. Куном:

1. *Символічні генералізації* (узагальнення) визначаються як вирази, що можуть без особливих зусиль бути перетворені в логічну форму типу $(x) (e) (z) F(x, y, z)$ [11]. На нашу думку, основною символічною генералізацією чинної парадигми якості облікової інформації є наявність функціонального взаємозв'язку між якістю облікової інформації та рівнем задоволення потреб та очікувань її користувачів, що може бути відображено наступною формулою:

$$\bar{y} = \sum_{i=0}^n (a + b) * x_n, \quad (1)$$

де, \bar{y} – рівень якості облікової інформації;
a – рівень задоволення потреб користувачів облікової інформації;
b – рівень задоволення очікувань користувачів облікової інформації;
x – види користувачів облікової інформації;
n – кількість користувачів облікової інформації.

Дана формула відображає, що окремому значенню рівня задоволення потреб та очікувань користувачів облікової інформації відповідає визначене значення рівня якості облікової інформації. На її основі може бути сформульована загальна концепція удосконалення якості облікової інформації на вітчизняних підприємствах.

2. До *метафізичних припущень*, що визначають найбільш фундаментальні методологічні принципи світосприйняття, може бути віднесене поняття «якісна характеристика корисної фінансової інформації», що використовується в «Концептуальних основах фінансової звітності» [2] для виокремлення тих видів облікової інформації або такого її стану, який буде найбільш придатним і корисним для основних груп її користувачів, що використовують її для прийняття рішень. Необхідність використання даного поняття базується на двох основних положеннях:

– облікова інформація із фінансової звітності підприємства може використовуватись для прийняття економічних рішень суб'єктами управління, що підвищує ефективність даного процесу, оскільки високоякісна облікова інформація зменшує інформаційну асиметрію та невизначеність;

– виходячи із положень гіпотези ефективності фінансових ринків Ю. Фама істотна інформація із фінансової звітності негайно та повною мірою відображається на ринковій вартості цінних паперів підприємства або групи підприємств, що її оприлюднили.

Відповідно, використання в науковому обігу поняття «якісна характеристика корисної фінансової інформації», що базується на двох вищенаведених припущеннях, дозволяє визначити місце і значення якості облікової інформації в контексті системи управління підприємством та в контексті функціонування фінансових ринків.

3. Основною *цінністю*, що впливає на формування ідеалів та норм побудови і обґрунтування бухгалтерського наукового знання, є розуміння позитивного впливу підвищення якості облікової інформації на ефективність рішень, що приймаються різними суб'єктами на її основі. На сьогодні серед вчених в сфері бухгалтерського обліку відсутні твердження стосовно необхідності зниження якості облікової інформації, відмови від врахування мінливих запитів і зростаючих потреб користувачів облікової інформації.

Виходячи із даної цінності, основною метою бухгалтерського обліку як науки є пошук і розробка таких нових облікових інформаційних моделей, концепцій та наукових теорій, які б забезпечували підвищення якості облікової інформації або забезпечення її необхідного рівня.

4. На сьогодні можна виокремити деякі *зразкові дослідницькі результати* в сфері якості облікової інформації, що дозволяють вирішувати конкретні проблеми щодо пошуку шляхів її підвищення. Наприклад, у 1991 році було розро-

блено модель визначення рівня недискреційних нарахувань [9], яка була удосконалена у 1995 р. [8], що на сьогодні широко використовується для оцінки якості облікової інформації і використовується в значній кількості наукових публікацій, присвячених розгляду проблематики застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку.

Концептуальний рівень теоретичних засад якості облікової інформації складається із різних видів концепцій, які можуть формуватись виходячи із існуючих підходів до розуміння сутності якості облікової інформації (консервативний підхід; підхід з позиції облікової політики; процедурний підхід; підхід з позиції менеджменту якості; підхід з позиції теорії управління ризиками; об'єктно-методологічний підхід; підхід з позиції ринку капіталу; комунікаційний підхід). Якщо парадигмальний рівень характеризує загальні теоретичні засади якості облікової інформації, то на концептуальному рівні розкриваються особливості розуміння даного поняття в контексті конкретного підходу.

В залежності від обраної концепції будується відповідна методика оцінки якості облікової інформації, яка враховує тип покладеного в основу концепції підходу (процесний; системний; об'єктний; суб'єктний), вид об'єкту, стосовно якого встановлюється належний рівень якості та набір критеріїв відповідності належному рівню якості.

7. SWOT-аналіз результатів дослідження

Strengths Сильною стороною у проведеному дослідженні є те, що виявлений взаємозв'язок між базовими теоретичними конструкціями парадигми якості облікової інформації враховує існування трьох рівнів застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку (рівень національної системи бухгалтерського обліку, рівень професійних бухгалтерських організацій, рівень підприємства) та можливі засоби регулювання якості.

Weaknesses Слабкою стороною є те, що для визначення рівня якості облікової інформації на основі запропонованої формули необхідно використовувати дані про рівень задоволення потреб та очікувань користувачів облікової інформації, які відсутні в обліковій системі підприємства і для одержання яких необхідно понести додаткові витрати.

Opportunities Можливостями для подальших досліджень є розробка універсального підходу для оцінки якості облікової інформації, що наводиться в фінансовій звітності підприємств, із урахуванням сучасних особливостей формування і розвитку національної бухгалтерської субкультури.

Threats Загрозами для результатів проведених досліджень є можливість внесення змін в чинні теоретико-методологічні засади бухгалтерського обліку, які використані в дослідженні для формування парадигми якості облікової інформації. Зокрема, при зміні структури якісних характеристик облікової інформації, що наводяться в конвергованій концептуальній основі міжнародних стандартів фінансової звітності, має бути уточнене змістовне наповнення основних елементів розробленої парадигми якості облікової інформації.

8. Висновки

В результаті проведених досліджень одержано наступні результати:

1. Обґрунтовано необхідність виділення базових теоретичних засад, які мають використовуватись для побудови дієвої системи управління якістю облікової інформації на підприємстві. Зокрема, виділено парадигмальний та концептуальний рівень, які формують обліковий інформаційний простір, що є основою для побудови системи наукових знань в сфері якості облікової інформації, і обґрунтовано, що на парадигмальний рівень визначальний вплив здійснює чинна парадигма якості, а на концептуальний рівень – обраний підхід до розуміння сутності якості облікової інформації.

2. Визначено, що основними базовими теоретичними конструкціями парадигми якості облікової інформації є: об'єкт; якість облікової інформації; характеристика якості облікової інформації; вимога користувача. Виходячи із взаємозв'язку між ними визначено, що якість облікової інформації є ступенем відповідності характеристик облікової інформації, над якою здійснюється дія суб'єктом ведення і організації обліку з метою задоволення потреб або очікувань користувачів, встановленим вимогам.

3. Встановлено, що концептуальний рівень теоретичних засад якості облікової інформації формується на основі вибору конкретного підходу до розуміння сутності якості облікової інформації. Виходячи із комунікаційного підходу побудова якісної облікової системи на підприємстві є можливою за умови врахування трьох імперативів (користувачі облікової інформації, якість облікової інформації, облікова інформація як інформаційний продукт), які мають бути покладені в основу при проведенні наукових досліджень в даній сфері.

Література

1. Salimova, T. A. Annotatsiia rabochei programmy distsipliny «Sovremennaia paradigma menedzhmenta kachestva» [Electronic resource] / T. A. Salimova. – Available at: <http://www.mrsu.ru/ru/getfile.php?ID=64104>
2. Kontseptualna osnova finansovoi zvitnosti [Electronic resource]: Concept from 01.09.2010. – Available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_009
3. Hohol, T. A. Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia pidpriemstv maloho biznesu [Text]: Monograph / T. A. Hohol. – Chernihiv: Vydavets Lozovyi V. M., 2014. – 384 p.
4. Plakhtii, T. Prichiny neobhodimosti obespecheniia kachestva uchetnoi informatsii [Text] / T. Plakhtii // Studia Universitatis Moldaviae. – 2016. – № 2 (92). – P. 126–131.
5. Plakhtii, T. Istorychnyi analiz rozvytku kontseptsii «yakisni kharakterystyky oblikovoi informatsii» [Text] / T. Plakhtii // Accounting and Finance. – 2016. – № 4 (74). – P. 60–68.
6. Pravdiuk, N. L. Quality of Accounting Information: Essence and Assessment Method [Text] / N. L. Pravdiuk, M. V. Pravdiuk // Accounting and Finance. – 2016. – № 2 (72). – P. 57–64.

7. Pushkar, M. S. *Filosofiiia obliku* [Text]: Monograph / M. S. Pushkar. – Ternopil: Kart-blansh, 2002. – 157 p.
8. Dechow, P. *Detecting Earnings Management* [Text] / P. Dechow, R. Sloan, A. Sweeny // *The Accounting Review*. – 1995. – Vol. 70, № 2. – P. 193–225.
9. Jones, J. J. *Earnings Management During Import Relief Investigations* [Text] / J. J. Jones // *Journal of Accounting Research*. – 1991. – Vol. 29, № 2. – P. 193–228. doi:[10.2307/2491047](https://doi.org/10.2307/2491047)
10. Siegel, J. G. *The «Quality of Earnings» Concept – A Survey* [Text] / J. G. Siegel // *Financial Analysts Journal*. – 1982. – Vol. 38, № 2. – P. 60–68. doi:[10.2469/faj.v38.n2.60](https://doi.org/10.2469/faj.v38.n2.60)
11. Kuhn, T. S. *The Structure of Scientific Revolutions* [Text] / T. S. Kuhn. – Ed. 3. – University of Chicago Press, 1996. – 212 p. doi:[10.7208/chicago/9780226458106.001.0001](https://doi.org/10.7208/chicago/9780226458106.001.0001)
12. *Pro bukhhaltenskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini* [Electronic resource]: Law of Ukraine from 16.07.1999 № 996-XIV. – Available at: \www/URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
13. *Pro skhvalennia rozroblenykh Ministerstvom finansiv planiv implementatsii deiakykh aktiv zakonodavstva YeS u sferi bukhhaltenskoho obliku ta audytu* [Electronic resource]: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 08.04.2015№ 345-p. – Available at: \www/URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/345-2015-p>